

СТАНОВИЩЕ
от
доц. д-р Ася Захариева Кръстева-Панова, дмн,
доцент към Катедра „Образна и орална диагностика”,
Факултет по дентална медицина, МУ-София

Относно:

придобиване на научна и образователна степен „Доктор“ в област:

Висше образование: 7. Здравеопазване и спорт.

Професионално направление: 7.2. Стоматология.

Докторска програма: „Хирургична стоматология“

На дисертационен труд на тема:

„Клинични резултати от приложение на тромбоцитни концентрати в постекстракционни участъци при използване на нови протоколи за добиване на богата на тромбоцити плазма“

Автор:

Д-Р АТАНАСКА ЙОРДАНОВА ЧЕШМЕДЖИЕВА – докторант в Катедра „Орална хирургия“, ФДМ-Варна в докторска програма „Хирургична стоматология“ с

Научен ръководител:

проф. Росен Коларов, дм

1. Актуалност на темата

В хирургичната стоматология съществен проблем е тъканното оздравяване.

Пречки за нормалното протичане на възстановителния процес са суперпонираната инфекция, използвани чужди тела под формата на костни или мекотъканни присадки, липсата на стабилност при фиксирането им и др.

Актуалността на темата се определя от факта, че оралните хирурзи търсят ускорен и по-качествен процес на тъканно оздравяване. Въвеждането в клиничната дентална практика на автоложни изолирани и концентрирани от собствената кръв тромбоцити, заедно със съдържащите с в тях растежни фактори, под наименованието богата на тромбоцити плазма /БТП/ (platelet-rich plasma PRP), допринася за стимулиране зарастването на раните в човешкия организъм и скъсява постоперативния период, водещ до окончателното анатомично и функционално възстановяване.

2. Познаване на проблема

Докторанта представя сравнителен анализ на методите за изготвяне на обогатена с тромбоцити плазма. Й влиянието на тромбоцитните концентрати върху тъканното оздравяване в хирургичната дентална медицина.

В отделени раздели докторантката е обърнала внимание и на оздравителни процеси при костни и мекотъканни рани след оперативни дентални процедури и механизъма на действие на обогатената с тромбоцити плазма.

3. Структуриране на дисертационния труд

Анализът от данните в литературния обзор отразява отличната осведоменост на докторанта, относно проблема, което е основа за правилно формулиране на нерешените проблеми и определяне коректно на целта и задачите на дисертационния труд. Следват Цел, задачи и методи на изследване, резултати и обобщение на разултатите.

4. Методика на изследването. Цел, задачи, материал и методи

Целта на дисертационния труд е да бъдат представени клинични резултати в постекстракционни участъци след оперативно отстраняване на долни трети моларни зъби, при използване на нови, национално стандартизираны четири протокола за извлечане на тромбоцитни концентрати от цяла прясна автоложна кръв.

Формираните седем задачи задачи следват логично идеята, като позволяват изпълнение на проучването.

Работна хипотеза е формулирана: стандартизираните за страната ни нови четири протокола за извлечане на автоложни тромбоцитни концентрати, с количествените колебания на кръвните компоненти в тях, имат различна степен на въз- действие върху оздравителния процес в постекстракционните участъци след одонтоектомия на долни трети молари. Това внася достатъчна яснота на клинициста относно необходимостта от прилагане на БТП и какъв метод за получаването ѝ да използва, според търсените клинични резултати.

Материалите и методите са коректно подбрани и съобразени с целта и задачите на дисертационния труд.

Използваните статистически методи са отлично подбрани и позволяват коректен анализ на получените данни и тяхното представяне.

5. Резултати и обсъждане

Резултатите и обсъждането коректно и подробно са представени и отново отразяват задълбочено познаване на проблема от докторанта

6. Изводи и приноси

Формулирани са 12 извода, отразяващи резултатите по поставените задачи на дисертационния труд, от които за практиката с особено значение са извод 1, както и извод 7 и 8:

- Използването на ТК в следекстракционните дефекти на долния мъдрец стимулира и оптимизира костния и мекотъканен оздравителен процес.
- Прилагането на ТК подобрява комфорта на пациента в ранния следоперативен период, до 7 дни след операцията, както и профилактира появата на постхирургични усложнения. Превенцията се дължи на факта, че БТП е физиологичен антибиотик – pH 6,6.
- Добавен, следекстракционно, ТК предпазва и разпространение на късни следоперативни усложнения, свързани с патология на втори долен молар.

Формулирани са и приносите на дисертационния труд, от които си заслужава да се отбележат иновациите в дисертационния труд – за първи път у нас се предлага алгоритъм на поведение при летци от военната авиация, нуждаещи се от хирургична екстракция на долен трети моларен зъб – добавяне в следекстракционния дефект на автоложна БТП.

Заключение

Настоящото проучване представя вариация на травматичния оперативен метод по отстраняване на долнi трети моларни зъби, който в голям процент от случаите е свързан с нарушаване качеството на живот на пациентите. Докторантът предлага добавяне на автоложен тромбоцитен концентрат, интраалвеоларно в следекстракционните дефекти, извлечен по някои от новите стандартизиирани за страната протоколи, с последствие стимулиране на тежкия следекстракционен период, при липса на усложнения.

Посочени са 4 публикации по дисертационния труд, които че научните публикации на докторанта са достатъчни и че в тях са публикувани основните моменти на дисертацията.

Гореизложеното ми дава основание да считам, че **Д-р Атанаска Йорданова Чешмеджиева** е представила завършен дисертационен труд, който отговаря на изискванията на правилника за развитие на академичния състав. Подкрепям и потвърждавам положителния си вот за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

19.08.2023 г.

София

доц.д-р Ася Захариева Кръстева-Панова, дм, дмн